

СЕКЦІЯ 7

Інформаційні системи і технології в системі обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні

УДК 004:657(100) [міжнародний рівень] / УДК 004:657(477) [вітчизняний рівень]

О. О. Євсєєва, д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і аудиту
Український державний університет залізничного транспорту, м. Харків, Україна

DIGITAL («ДИДЖИТАЛ»)-ОБЛІК І TAX («ТАКС»)-АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Ключові слова: економіка, цифрова економіка, інформація, облік, облікова діяльність, digital-облік, податок, оподаткування, tax-адміністрування.

На сучасному етапі розвитку світової економіки все більше уваги приділяється цифровим технологіям та електронному бізнесу. Сюди спрямовуються інвестиційні потоки, тут накопичуються людські та фінансові ресурси світу. На фоні глобалізації всіх соціально-економічних і суспільно-політичних процесів, трансформації ціннісних систем і поглядів з кожним днем збільшуються швидкість і обсяг отримання інформації, спостерігається перенасиченість інформаційного простору та комунікаційних систем. Усе частіше «цифрова економіка» переплітається з традиційною економікою, роблячи складнішим чітке розмежування між ними. Під цифровою економікою розуміють виробництво, продажі й постачання продуктів через комп'ютерні мережі [1].

Як наслідок, сучасний світ кардинально змінює підхід до ведення бізнесу та вимоги до використовуваних інформаційних технологій документообігу, обліку, аналізу, контролю, ділової комунікації, менеджменту, маркетингу, управління персоналом і безлічі інших корпоративних атрибутів, що аргументує необхідність адекватних трансформацій економіки України в напрямі повної її цифровізації. Цифрова економіка характеризується активним впровадженням і використанням цифрових технологій зберігання, обробки й передачі інформації в усіх сферах суспільної діяльності з використанням новітніх цифрових послуг і продуктів (BlockChain, RetailTech, FinTech, LegalTech, Digital-marketing, Grid-технології, GovTech, BioTech, NanoTech, e-ID, TeleHealth, ePrescription та інших), що вимагає підготовки відповідного кадрового забезпечення [2].

Виклики сучасного розвитку економіки вимагають всебічних знань фахівця з обліку, оскільки сучасні інформаційні технології впливають на фінансову звітність бізнесу, держави та корпорацій, а також на стосунки між зацікавленими сторонами. У зазначеному контексті професія бухгалтера у провадженні практичної діяльності вимагає не просто застосування класичних знань теорії обліку, а й використання сучасних економіко-правових та інформаційних знань. Набуваючи нових знань, виникає необхідність визначити переваги та ризики, які може привнести вживання нових технологій у бухгалтерський облік. Нові знання мають допомогти не просто створювати певний набір фінансових звітів, а мають призвести до їх переосмислення та адаптації в умовах нових викликів та можливостей, пов'язаних з новими цифровими технологіями, особливо з використанням штучного інтелекту та блокчейну.

У цих умовах, умовах нових викликів, потребує перегляду й визначення ролі професії бухгалтера, визначення його функцій, актуалізується набуття фахівцем нових професійних навичок та умінь у сфері обліку, оподаткування, контролю, аналізу, моніторингу, оцінки професійності якості власних обліково-аналітичних послуг.

Таким чином, сучасний розвиток цифрової економіки висуває нові вимоги до професійної діяльності з обліку та оподаткування як на мікро-, так і на макрорівнях що втілюється у визначенні нових завдань вищої ланки розвитку облікової діяльності – на рівні digital-обліку («диджитал-обліку» або digital accounting) і tax-адміністрування («такс-адміністрування» або tax administration).

Напрямок професійної діяльності в сфері digital-обліку і tax-адміністрування передбачає [3]: формування у майбутніх фахівців системи знань, умінь та практичних навичок у сфері обліку й оподаткування; розуміння методів побудови електронного бізнесу, його інструмен-

тарію при роботі на різних сегментах ринку; застосування принципів використання цифрових технологій в обліку, оподаткуванні, аудиті та аналізі; оволодіння навиками організації та методики надання бухгалтерських послуг в режимі реального часу з використанням сучасних інформаційних платформ; практичне використання інструментарію хмарних та інших інноваційних технологій; розуміння кібер-загроз та системи захисту інформації, зокрема щодо організації системи інформаційної безпеки підприємства; розуміння сутності цифрового аудиту, сучасних технологій та інструментарію його здійснення; здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері застосування інфографіки та інфодизайну як інструменту просування бізнесу; оволодіння навичками роботи у сфері електронних закупівель тощо.

Впровадження цифрової економіки в Україні на початковому етапі має відбуватися одночасно за трьома напрямками [4]:

- технологічним, де всі рішення техніко-технологічного характеру, повинні бути стандартизовані, тобто бути безпечним та сертифікованими;

- інституційно-економічним, який передбачає організацію нових моделей управління та бізнес-моделей із використанням розумних речей, промислового інтернет-речей, блокчейн-технології, її інституційного забезпечення, відповідати нормативно-правовій базі соціально-економічних відносин суспільства;

- виробничим, що включає в себе конкретні бізнес додатки, які відповідають вимогам моделей управління другого напрямку, який базується на технічному забезпеченні та інфраструктурі першого напрямку.

Загальною закономірністю проектів цифрової економіки є орієнтація на конкретного споживача і всебічне використання інформації як рушійного ресурсу, врахування конкретних особливостей конкретного споживача в конкретному місці, і світове використання технологій цифрових трансформацій реальних бізнес-процесів. Таким чином, ці цифрові проекти характеризуються дуже конкретними обставинами їх реалізації в конкретному місці і лише при накопиченні позитивних в економічному плані результатів можуть стати предметом стандартизації та іншої регламентації. Цифрові перетворення є складним завданням. Країнам, які досягли найвищого рівня цифрової зрілості, довелося вирішувати складні культурні, організаційні, технічні проблеми, і лише облік всіх цих факторів зробив ці трансформації успішними. Для того, щоб стати сьогодні цифровими лідерами в конкретних сферах економіки потрібно виділяти пріоритетні цифрові проекти, які реалізують конкретні організаційні команди. Цифрові команди мають зосереджуватися на трьох ключових функціональних видах діяльності, а саме: розвивати цифрову стратегію, управляти цифровою діяльністю через їхні національні компанії, а також перетворювати в операційну перевагу їх цифрове виконання [4].

Впровадження професійної діяльності за напрямом digital-обліку і tax-адміністрування в умовах цифрової економіки є необхідною умовою та складним процесом, який потребує симбіозу нових знань за різними напрямками економіки, права, інформатики та інших наук і який має привести до синергетичного ефекту у сфері обліку і адміністрування податків. Досягнення поставленої мети потребує конструктивної участі вітчизняних державних органів та неможливе без врахування досвіду інших держав.

Список використаних джерел: 1. Євсєєва О. О., Євсєєв А. С. Розвиток цифрової та креативної економік в Україні. *Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури*: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (23–25 травня 2019 р., м. Львів, Україна). Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. С. 96-97. 2. Облік і аналітика цифрової економіки / Тернопільський національний економічний університет. URL: http://oepz.tneu.edu.ua/?page_id=1504. 3. Спеціалізація «Диджитал-облік» / Київський національний економічний факультет імені Вадима Гетьмана. URL: https://kneu.edu.ua/ua/University_en/about_university. 4. Краус Н. М., Голобородько О. П., Краус К. М. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку. *Ефективна економіка*: електронне наукове фахове видання. 2018. № 1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6047>.